

Betænkning

over forslag til lov om sammenslutningers og institutioners landbrugsjord.

(Afgivet af udvalget den 15. marts 1957).

Udvalget har afholdt 8 møder og har herunder haft samråd med landbrugsministeren, ligesom udvalget har modtaget deputationer fra Industrirådet og De samvirkende sjællandske Husmandsforeninger.

Fra Industrirådet er fremsat betænkkeligheder over for lovforslaget, idet rådet ytrer frygt for, at en lov som den heromhandlede vil kunne hindre eller vanskeliggøre industriel udnyttelse af landbrugsjorder og de deri værende forekomster af råstoffer.

Repræsentanterne for De samvirkende sjællandske Husmandsforeninger henstillede indtrængende, at lovforslaget gennemføres, og de anførte eksempler på erhvervelse af landbrugsejendomme under anvendelse af aktieselskabsformen på en måde, der er egnet til at forhindre anvendelsen af statens forkøbsret.

Et *flertal* (socialdemokratiets og det radikale venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de nedenfor af landbrugsministeren stillede ændringsforslag nr. 2 og 6.

Over for de af Industrirådet anførte betæneligheder peger flertallet på, at der for det første i forslaget § 1, stk. 3, indeholdes undtagelsesbestemmelser, ifølge hvilke erhvervelsen frit kan ske til udnyttelse af særlige forekomster i jorden samt til en række andre særligt nævnte formål, og for det andet, at forslaget i § 1, stk. 5, giver landbrugsministeren vid adgang til at dispensere. Udvalgsflertallet ønsker yderligere at bemærke, at det forudsættes, at denne dispensationsbeføjelse anvendes således, at der ikke lægges hindringer i vejen for industriens legitime interesser.

Et *mindretal* (venstres medlemmer af udvalget) vender sig skarpt imod lovforslagets

afsnit A, *dels* fordi bestemmelserne heri vil medføre, at muligheden for at benytte aktieselskabsformen som grundlag for at drive jord helt eller delvis berøves landbruget, hvilket ikke skønnes forsvarligt i en tid, hvor finansiering af et ejerskifte — også inden for en familiekreds — er særdeles vanskelig, *dels* fordi forslaget ophøjelse til lov vil vanskeliggøre den almindelige industrielle udvikling. Mindretallet ønsker i denne forbindelse at give udtryk for, at deputationen fra Industrirådet og andre repræsentanter for industrien har fremført så vægtige argumenter mod lovforslagets afsnit A, at mindretallet må anse gennemførelse af dette afsnit for uforsvarlig.

Derimod kan dette mindretal tiltræde lovforslagets afsnit B, dog med den ændring i forslaget § 4, stk. 1, 1. linje, at ordene „statens jordlovsudvalg *skal* undersøge“ ændres til: „statens jordlovsudvalg *kan* undersøge“, samt forslaget afsnit C med de ændringer, som en udeladelse af afsnit A vil medføre.

Mindretallet ønsker derfor at stille nedenstående ændringsforslag nr. 1, 3, 4 og 5.

Et *andet mindretal* (det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) ønsker at udtale følgende:

Det konservative folkepartis repræsentanter har såvel i den forudgående kommissionsbetænkning som ved lovforslagets første behandling givet udtryk for, at de finder lovforslagets bestemmelser både upåkrævede og uberettigede. Udvalgsbehandlingen og de oplysninger, der derunder er fremkommet, har bestyrket denne opfattelse hos mindretallet.

Hvad afsnit B og C i lovforslaget angår, finder mindretallet, at der ikke er et sådant behov for jordafståelse, at det kan be-